

E.C.C.O. Professional Guidelines (II) Code of Ethics	E.C.C.O. Profesionālās vadlīnijas (II) Ētikas kodekss
Promoted by the European Confederation of Conservator-Restorers' Organisations and adopted by its General Assembly, Brussels, 7 March 2003.	Veicinājusi Eiropas Konservatoru-Restauratoru Organizāciju Konfederācija un pieņēmusi tās Ģenerālā asambleja Briselē, 2003. gada 7. martā.
I. General Principles for the Application of the Code	I. Vispārīgie principi kodeksa piemērošanai
Article 1: The Code of Ethics embodies the principles, obligations and behaviour, which every conservator-restorer belonging to a member organisation of E.C.C.O. should strive for in the practice of the profession.	1. pants: Ētikas kodekss ietver principus, pienākumus un uzvedības normas, kuras katram konservatoram-restauratoram, kas pieder pie E.C.C.O. dalīborganizācijas, būtu jāievēro profesionālajā darbībā.
Article 2: The profession of the conservator-restorer constitutes an activity of public interest and must be practised in observance of all pertinent national and European laws and agreements, particularly those concerning stolen property.	2. pants: Konservatora-restauratora profesija ir sabiedrības interesēm nozīmīga darbība, un tā jāveic, ievērojot visus attiecīgos nacionālos un Eiropas likumus un nolīgumus, īpaši tos, kas saistīti ar zādzību ceļā iegūtu īpašumu.
Article 3: The conservator-restorer works directly on cultural heritage and is personally responsible to the owner, to the heritage and to society. The conservator-restorer is entitled to practise without hindrance to her/his liberty and independence. The conservator-restorer has the right in all circumstances to refuse any request, which s/he believes is contrary to the terms or spirit of this Code. The conservator-restorer has a right to expect that all relevant information regarding a conservation-restoration project (of any size) is given to her/him by the owner or custodian.	3. pants: Konservators-restaurators strādā tieši ar kultūras mantojumu un ir personīgi atbildīgs tā īpašniekam, pašam mantojumam un sabiedrībai. Konservators-restaurators ir tiesīgs praktizēt savu profesiju bez ierobežojumiem, saglabājot savu brīvību un neatkarību. Konservators-restaurators jebkurā situācijā ir tiesīgs atteikties no jebkāda pieprasījuma, ja viņš/viņa uzskata, ka tas ir pretrunā ar šī kodeksa noteikumiem vai garu. Konservatoram-restauratoram ir tiesības sagaidīt, ka kultūras mantojuma īpašnieks vai glabātājs sniegs visu būtisko informāciju, kas attiecas uz jebkura mēroga konservācijas-restaurācijas projektu.

Article 4: Failure to observe the principles, obligations and prohibitions of the Code constitutes unprofessional practice and will bring the profession into disrepute. It is the responsibility of each national professional body to ensure that its members comply with the spirit and letter of the Code, and to take action in the case of proven non-compliance.	4. pants: Šī kodeksa principu, pienākumu un aizliegumu neievērošana tiek uzskatīta par neprofesionālu rīcību un kaitē profesijas reputācijai. Katras valsts profesionālās organizācijas pienākums ir nodrošināt, lai tās biedri ievērotu gan kodeksa garu, gan tā burtu, un veikt nepieciešamās darbības, ja tiek konstatēta neatbilstība.
II. Obligations towards Cultural Heritage	II. Saistības pret kultūras mantojumu
Article 5: The conservator-restorer shall respect the aesthetic, historic and spiritual significance and the physical integrity of the cultural heritage entrusted to her/his care.	5. pants: Restaurators-konservators ievēro viņam uzticētā kultūras mantojuma estētisko, vēsturisko un garīgo nozīmi, kā arī tā fizisko integritāti.
Article 6: The conservator-restorer, in collaboration with other professional colleagues involved with cultural heritage, shall take into account the requirements of its social use while preserving the cultural heritage.	6. pants: Restaurators-konservators, sadarbojoties ar citiem kultūras mantojuma speciālistiem, ņem vērā tā sabiedrisko izmantojumu, vienlaikus saglabājot kultūras mantojumu.
Article 7: The conservator-restorer must work to the highest standards regardless of any opinion of the market value of the cultural heritage. Although circumstances may limit the extent of a conservator-restorer's action, respect for the Code should not be compromised.	7. pants: Restaurators-konservators strādā pēc augstākajiem standartiem neatkarīgi no kultūras mantojuma tirgus vērtības. Kaut arī apstākļi var ierobežot restauratora-konservatora darbības apmēru, cieņa pret šo kodeksu nedrīkst tikt apdraudēta.
Article 8: The conservator-restorer should take into account all aspects of preventive conservation before carrying out physical work on the cultural heritage and should limit the treatment to only that which is necessary.	8. pants: Pirms fiziskās iejaukšanās kultūras mantojumā restaurators-konservators apsver visus preventīvās konservācijas aspektus un veic tikai nepieciešamos pasākumus.
Article 9: The conservator-restorer shall strive to use only products, materials and procedures, which, according to the current level of knowledge, will not harm the cultural heritage, the environment or people. The action itself and the materials used should not interfere, if at all possible, with	9. pants: Restaurators-konservators izmanto tikai tādus produktus, materiālus un metodes, kas, atbilstoši esošajam zināšanu līmenim, nekaitē kultūras mantojumam, videi vai cilvēkiem. Darbības un izmantotie materiāli, ja iespējams, nedrīkst traucēt turpmākiem izmeklējumiem, apstrādei vai analīzei.

any future examination, treatment or analysis. They should also be compatible with the materials of the cultural heritage and be as easily and completely reversible as possible.	Tiem jābūt savietojamiem ar kultūras mantojuma materiāliem un pēc iespējas viegli un pilnībā atgriezeniskiem.
Article 10: The conservation-restoration treatment of cultural heritage should be documented in written and pictorial records of the diagnostic examination, any conservation / restoration intervention and other relevant information. The report should also include the names of all those who have carried out the work. A copy of the report must be submitted to the owner or custodian of the cultural heritage and must remain accessible. The record remains the intellectual property of the conservator-restorer and shall be retained for future reference.	10. pants: Kultūras mantojuma konservācijas un restaurācijas process ir jādokumentē rakstiski un vizuāli, ietverot diagnostisko izmeklējumu, veiktās iejaukšanās un citu būtisku informāciju. Ziņojumā jānorāda arī visi, kas piedalījušies darbā. Viena ziņojuma kopija jānodod kultūras mantojuma īpašniekam vai pārvaldniekam un jāsaglabā pieejama. Dokumentācija paliek restauratora-konservatora intelektuālais īpašums un jāsaglabā nākotnes atsaucei.
Article 11: The conservator-restorer must undertake only such work, as s/he is competent to carry out. The conservator-restorer must neither begin nor continue a treatment, which is not in the best interest of the cultural heritage.	11. pants: Restaurators-konservators drīkst veikt tikai tādu darbu, kuru viņš ir kompetents izpildīt. Viņš nedrīkst uzsākt vai turpināt restaurāciju, kas nav kultūras mantojuma interesēs.
Article 12: The conservator-restorer must strive to enrich her/his knowledge and skills with the constant aim of improving the quality of her/his professional work.	12. pants: Restaurators-konservators nepārtraukti papildina savas zināšanas un prasmes, lai uzlabotu profesionālā darba kvalitāti.
Article 13: Where necessary or appropriate, the conservator-restorer shall collaborate with other professionals and shall participate with them in a full exchange of information.	13. pants: Pēc nepieciešamības vai piemērotības restaurators-konservators sadarbojas ar citiem profesionāļiem un pilnvērtīgi apmainās ar informāciju.
Article 14: In any emergency where cultural heritage is in immediate danger, the conservator-restorer – regardless of her/his field of specialisation – shall render all assistance possible.	14. pants:** Ārkārtas situācijās, kad kultūras mantojums ir tiešā apdraudējumā, restaurators-konservators – neatkarīgi no savas specializācijas – sniedz visu iespējamo palīdzību.

Article 15: The conservator-restorer shall not remove material from cultural heritage unless this is indispensable for its preservation or it substantially interferes with the historic and aesthetic value of the cultural heritage. Materials, which are removed, should be conserved, if possible, and the procedure fully documented.	15. pants:** Restaurators-konservators nedrīkst izņemt materiālus no kultūras mantojuma, ja tas nav absolūti nepieciešams tā saglabāšanai vai ja šie materiāli būtiski traucē tā vēsturisko un estētisko vērtību. Ja materiāli tiek izņemti, tie pēc iespējas jā saglabā, un process pilnībā jādokumentē.
Article 16: When the social use of cultural heritage is incompatible with its preservation, the conservator-restorer shall discuss with the owner or legal custodian, whether making a reproduction of the object would be an appropriate intermediate solution. The conservator-restorer shall recommend proper reproduction procedures in order not to damage the original.	16. pants:** Ja kultūras mantojuma sociālais izmantojums nav savienojams ar tā saglabāšanu, restaurators-konservators apspriež ar īpašnieku vai tiesisko pārvaldnieku iespēju izveidot objekta reprodukciju kā starprisinājumu. Restaurators-konservators iesaka piemērotas reproducēšanas metodes, lai nesabojātu oriģinālu.
III. Obligations to the Owner or Legal Custodian	### **III. Saistības pret īpašnieku vai tiesisko pārvaldnieku**
Article 17: The conservator-restorer should inform the owner fully of any action required and specify the most appropriate means of continued care.	17. pants:** Restaurators-konservators pilnībā informē īpašnieku par nepieciešamajām darbībām un iesaka vispiemērotākos ilgtermiņa aprūpes pasākumus.
Article 18: The conservator-restorer is bound by professional confidentiality. In order to make a reference to an identifiable part of the cultural heritage s/he should obtain the consent of its owner or legal custodian.	18. pants:** Restaurators-konservators ir saistīts ar profesionālās konfidencialitātes principu. Lai atsauktos uz identificējamu kultūras mantojuma daļu, viņam jāsaņem īpašnieka vai tiesiskā pārvaldnieka piekrišana.
Article 19: The conservator-restorer should never support the illicit trade in cultural heritage, and	19. pants:** Restaurators-konservators nekad nedrīkst atbalstīt nelikumīgu tirdzniecību ar kultūras mantojumu un aktīvi jāstrādā pret tās izplatību. Ja pastāv

must work actively to oppose it. Where legal ownership is in doubt, the conservator-restorer must check all the available sources of information before any work is undertaken.	šaubas par īpašumtiesībām, pirms jebkādu darbu veikšanas restaurators-konservators rūpīgi pārbauda visus pieejamos informācijas avotus.
IV. Obligations to Colleagues and the Profession	### **IV. Saistības pret kolēģiem un profesiju**
Article 20: The conservator-restorer must maintain a spirit of respect for the integrity and dignity of colleagues, the conservation-restoration profession, and related professions and professionals.	20. pants:** Restaurators-konservators saglabā cieņu pret kolēģu, konservācijas-restaurācijas profesijas un saistīto profesiju integritāti un godīgumu.
Article 21: The conservator-restorer should, within the limits of her/his knowledge, competence, time and technical means, participate in the training of interns and assistants. The conservator-restorer is responsible for supervising the work entrusted to her/his assistants and interns and has ultimate responsibility for the work undertaken under her/his supervision, s/he must maintain a spirit of respect and integrity towards such colleagues.	21. pants:** Restaurators-konservators, atbilstoši savām zināšanām, kompetencei, laikam un tehniskajiem līdzekļiem, piedalās praktikantu un asistentu apmācībā. Viņš ir atbildīgs par saviem asistentiem un praktikantiem uzticēto darbu un uzņemas pilnu atbildību par darbu, kas veikts viņa vadībā, vienlaikus saglabājot cieņu un godprātību pret šiem kolēģiem.
Article 22: Where work is (in whole or in part) sub-contracted to another conservator-restorer, for whatever reason, the owner or custodian must be kept informed. The original conservator-restorer is ultimately responsible for the work, unless prior arrangements are made to the contrary.	22. pants:** Ja kāda darba daļa vai viss darbs tiek nodots citam restauratoram-konservatoram, par to jāinformē īpašnieks vai tiesiskais pārvaldnieks. Sākotnējais restaurators-konservators paliek atbildīgs par darbu, ja vien iepriekš nav panākta cita vienošanās.
Article 23: The conservator-restorer must contribute to the development of the profession by sharing experience and information.	23. pants:** Restaurators-konservators veicina profesijas attīstību, daloties pieredzē un informācijā.

Article 24: The conservator-restorer shall strive to promote a deeper understanding of the profession and a greater awareness of conservation-restoration among other professions and the public.	24. pants: Restaurators-konservators cenšas veicināt dziļāku izpratni par profesiju un plašāku sabiedrības izpratni par konservācijas-restaurācijas nozīmi.
Article 25: Records concerning conservation-restoration for which the conservator-restorer is responsible are her/his intellectual property (subject to the terms of her/his contract of employment). S/he has the right to be acknowledged as the author of the work.	25. pants: Restauratora-konservatora atbildībā esošie konservācijas-restaurācijas dokumenti ir viņa intelektuālais īpašums (ievērojot darba līguma nosacījumus). Viņam ir tiesības tikt atzītam par darba autoru.
Article 26: Involvement in the commerce of cultural property is not compatible with the activities of the conservator-restorer.	26. pants: Dalība kultūras mantojuma objektu tirdzniecībā nav savienojama ar restauratora-konservatora profesionālo darbību.
Article 27: When a professional conservator-restorer undertakes work that is outside the scope of conservation-restoration, s/he must ensure that it does not conflict with this Code.	27. pants: Ja profesionāls restaurators-konservators uzņemas darbu, kas neietilpst konservācijas-restaurācijas jomā, viņam jānodrošina, ka tas nav pretrunā ar šo kodeksu.
Article 28: To maintain the dignity and credibility of the profession, the conservator-restorer should employ only appropriate and informative forms of publicity in relation to her/his work. Particular care should be exercised in relation to information technology (IT) in order to avoid the dissemination of inappropriate, misleading, illegal or unauthorised information.	28. pants:** Lai saglabātu profesijas cieņu un uzticamību, restaurators-konservators izmanto tikai atbilstošas un informatīvas publicitātes formas saistībā ar savu darbu. Īpaša piesardzība jāievēro, izmantojot informācijas tehnoloģijas, lai novērstu neatbilstošas, maldinošas, nelikumīgas vai neatļautas informācijas izplatīšanu.
Acknowledgements	Pateicība

The European Confederation of Conservator-Restorers' Organisations (E.C.C.O.) prepared the E.C.C.O. Professional Guidelines based on the study of documents of national and international organisations for conservation-restoration and heritage. The "Conservator-Restorer: a definition of the profession" (ICOM-CC, Copenhagen 1984) was the first document adopted by E.C.C.O.	Eiropas Restauratoru-Konservatoru Organizāciju Konfederācija (E.C.C.O.) izstrādāja E.C.C.O. profesionālās vadlīnijas, balstoties uz nacionālo un starptautisko restaurācijas-konservācijas un kultūras mantojuma organizāciju dokumentu izpēti. Pirmais dokuments, ko pieņēma E.C.C.O., bija "Restaurators-konservators: profesijas definīcija" (ICOM-CC, Kopenhāgena, 1984).
--	--